

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE OBCE

TERANY

*v zmysle § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov*

Október 2017

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	3
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	3
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH Ú ZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	4
I. Údaje o vstupoch.....	4
II. Údaje o výstupoch.....	8
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	11
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	11
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	11
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	32
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	36
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	37
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia ...	37
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení..	37
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	37
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	38
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	38
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	38

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie: Obec Terany

2. Sídlo: Terany

3. Meno a priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:

Mgr. Iveta Gajdošová, Obecný úrad Terany, Terany 116, tel.: 045 5583225, e-mail: obecterany@obecterany.sk

Osoba s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie: Ing. arch. Ľubuša Dižková: tel.: 0905 265102, A. Matušku 26, 974 01 Banská Bystrica.

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov: Územný plán obce Terany

2. Územie: Banskobystrický kraj, okres Krupina, obec Terany, katastrálne územie Horné Terany a Dolné Terany.

3. Dotknuté obce: Dudince, Hontianske Tesáre, Hontianske Moravce, Merovce, Sudovce

4. Dotknuté orgány:

- Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja oddelenie RR Banská Bystrica
- Okresný úrad Krupina, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor výstavby a bytovej politiky, Oddelenie ÚP
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Zvolen, Pozemkový a lesný odbor,
- Okresný úrad Krupina, odbor krízového riadenia
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
- Okresný úrad BB, Odbor starostlivosti o ŽP
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Zvolene
- Krajský pamiatkový úrad BB
- Okresný úrad Zvolen, pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Zvolen, odbor CD a PK,
- Okresný úrad Krupina, odbor starostlivosti o ŽP – ŠS OH
- Okresný úrad Krupina, odbor starostlivosti o ŽP – ŠS Ovz
- Okresný úrad Krupina, odbor starostlivosti o ŽP – Š vodná správa
- Okresný úrad Krupina, odbor krízového riadenia
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. BB
- Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Zvolen
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Bystrica
- Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a.s., Žilina
- SPP-distribúcia a.s., Mlynské nivy 44/b, 825 19 Bratislava 26.
- Orange Slovakia, a.s., Bratislava
- Slovak Telekom, a.s Bratislava

- O2 Slovakia, s.r.o. Bratislava
- Obvodný banský úrad BB
- Správa CHKO Štiavnické vrchy, BŠ
- Slovenský pozemkový fond, Zvolen
- Mesto Dudince
- Obec Merovce
- Obec Dvorníky
- Obec Hontianske Tesáre

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo Terany.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.
Vplyvy územnoplánovacej dokumentácie nepresahujú štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH Ú ZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Trvalý záber poľnohospodárskej pôdy celkom: 0,1 ha BPEJ 0248202 bonitná skupina 4

Riešenie územného plánu si nevyžaduje záber lesných pozemkov.

Tab. 1 Prehľad rozvojových plôch s výmerami záberu poľnohospodárskej pôdy

Lokalita	Druh výstavby	Situovanie	Názov lokality	Plocha lokality (ha)
1.	HBV	v zastavanom území	Východná časť obce	0,30
2.	IBV	v zastavanom území	Východná časť obce	0,97
3.	IBV	v zastavanom území	Západná časť obce	1,03
	cesta	mimo zastavaného územia	Západná časť obce	0,10
4.	IBV	Východná časť obce	Pri toku Štiavnica	-
5.	IBV	v zastavanom území	Parcelné prieluky	0,70
6.	sklady	v zastavanom území	Pri toku Štiavnica	-
11.	šport	v zastavanom území	Pri železnici	0,50
Spolu				3,60

Záber poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území: 3,50 ha (lokalita, 1,2,3,5,11)

Záber poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia: 0,10 (lokalita 3)

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

V obci je vybudovaný **obecný vodovod**, ktorý je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. Zvolen. Zdrojom vody sú pramene v obci Dvorníky (Hg 3 - 6 l/s, Hg 8 - 20 l/s, HgHT 1 - 10 l/s) Vrt HgHT sa momentálne nevyužíva a Hg 8 bol zrušený, Prívodné potrubie z Dvorník - liatina Js 200 je vybudované pozdĺž východnej strany železničnej trate do Dudiniec. Obec Terany je zásobovaná odbočkou - potrubím PVC 150x7,7 mm južne od zástavby na ľavom brehu toku Štiavnica. Prebieha západným smerom pod dnom Štiavnice, ulicou popri novom rím. kat. kostole, kde sa lomí smerom severným popri ceste I/66, pri kultúrnom dome sa lomí smerom západným a prebieha popri prístupovej ceste do vinohradov kde je na najvyššom mieste vybudovaný vodojem 2x150 m³ z ktorého je zásobovaná obec Terany. Prívodné potrubie pokračuje od vodojemu smerom západným do vodojemu Hontianske Moravce. Z vodojemu je vybudované zásobné potrubie PVC 160 x 7,7 mm pre obec Terany pozdĺž prívodného potrubia dĺžke 1,1 km, kde sa rozdeľuje smerom severným a južným pozdĺž cesty I/66. Pri predajni COOP Jednota je odbočka do obytnej skupiny na ľavom brehu Štiavnice, Rozvodné potrubie v obci je vybudované v celkovej dĺžke 3,71 km v dimenziách PVC 160, 110 a 90 mm.

Pre chov moriek bude slúžiť existujúca studňa.

Vínne pivnice a chaty sú zásobované vodou z existujúcich studní.

Navrhované plochy na výstavbu budú napojené na jestvujúce rozvodné vodovodné potrubie PVC DN 110.

Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) do riešeného územia nezasahuje.

Obec má vybudovanú **splaškovú tlakovú kanalizáciu** s domovými prípojkami s čerpacími šachtami. Tento druh kanalizácie bol vyprojektovaný a zrealizovaný vzhľadom na minimálny sklon terénu v zastavanom území obce, ktorý neumožňoval vybudovanie gravitačnej kanalizácie.

V jednotlivých uliciach sú vybudované tlakové vetvy A - A1 - A4 profilov D 50 a 63 v dĺžke 4 808,9 m. Hlavná stoka A DN 110 je vybudovaná pozdĺž ľavého brehu toku Štiavnica smerom do Dudiniec v dĺžke 1113 m, kde sa napája na gravitačnú kanalizáciu mesta Dudince.

Navrhované lokality budú napojené na existujúce vetvy tlakovej kanalizácie potrubiami DN 50 a 63.

Splaškové vody z celej obce sú čistené v ČOV mesta Dudince.

Splaškové vody z celej obce sú čistené v ČOV mesta Dudince. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v severnej časti obce má

Obec má vybudovanú **dažďovú kanalizáciu** pozdĺž komunikácií. Dažďové vody sú odvádzané rigolmi do toku Štiavnica. Vybudované sú aj zberné rigoly a dva poldre zachytávajúce časť vôd prívalových dažďov z polí na návršiach nad západnou stranou zástavby.

Dažďové vody z rozvojových lokalít budú odvádzané zbernými rigolmi a po prečistení v lapačoch ropných látok vypúšťané do toku Štiavnica.

3. Suroviny – druh, spôsob získavania.

Pri realizácii objektov v rámci navrhovaných rozvojových lokalít v oboch variantoch bude potrebné zabezpečiť stavebný materiál rôzneho druhu. Množstvá potrebných materiálov nemožno na súčasnom stupni riešenia kvantifikovať a nie sú stanovené ani odborné odhady.

4. Energetické zdroje – druh, spotreba.

Obec je napojená na elektrickú energiu z VN vedenia č. 325, odkiaľ sú napojené VN prípojky k siedmym trafostaniciam. Tri sú vybudované vo výrobných areáloch na juhovýchodnom a východnom okraji obce (TS1, TS6, TS7), štyri sú vybudované v rôznych častiach obytnej zóny obce (TS2, TS3, TS4, TS5).

Navrhovaný rozvoj obce je podmienený zabezpečením dostatočného množstva elektrickej energie. To si vyžiada rekonštrukciu existujúcich trafostaníc, obnovu jednej trafostanice (TS8) a výstavbu troch nových trafostaníc (TS9, TS10 a TS 11) na riešených lokalitách napájaných z najbližších VN rozvodov.

Obec má vybudovaný STL plynovod vo všetkých uliciach. Napojený je z regulačnej stanice na východnom okraji obce na ľavom brehu toku Štiavnice.

Tab. 2 Základné údaje o riešenom území

Údaje	Východzí rok	Návrh 2030
- počet bytov celkom	350	374
- percento plynofikácie	71 %	100 %
- počet plynofikovaných bytov	235	374
- priemerná spotreba ZP na 1 b.j. IBV 1,4 m ³ , 455 000 m ³ /rok HBV 0,9 m ³ , 46,400 m ³ /rok		
- objekty vybavenosti a miestne prevádzky budú splynofikované na 85 %,		

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

a/ Cesta I. triedy I/66

Hlavný dopravný ťah pre riešené územie predstavuje cesta I. triedy I/66, ktorá zabezpečuje dopravné väzby v širších súvislostiach od Zvolena, cez Krupinu a Šahy do Maďarska. Prechádza zastavaným územím obce a vytvára hluk, kolízne situácie a vibrácie, čoho dôsledkom je mimoriadne nepriaznivý dopad na bezpečnosť a zdravie obyvateľov, a tiež na zástavbu po oboch jej stranách (narúšané sú fasády rodinných domov aj objektov občianskej vybavenosti). Z tohto dôvodu je v riešení územného plánu prevzaté zo záväznej časti a verejnoprospešných stavieb územného plánu VÚC Banskobystrického kraja vybudovanie rýchlostnej cesty R3 v kategórii R 24,5/120 mimo zastavané územie obce (západne od obce) a navrhnutá je rekonštrukcia cesty I/66 na kategóriu MZ 9/60 v zastavanom území a na kategóriu C 11,5/80 mimo zastavaného územia, ktorá bude slúžiť ako trasa súbežnej cesty s R3. V riešenom území sa cesty II. a III. triedy nevyskytujú.

b/Miestne komunikácie

Všetky miestne komunikácie sú zatriedené v zmysle STN 73 6110 do funkčnej triedy C2, C3 a D1 v kategórii MO 7,5, MO 6,5/40, MO 4,5/30 podľa priestorových možností a dopravnej záťaže na týchto komunikáciách. Miestne komunikácie majú asfaltový povrch. Nové komunikácie sú navrhnuté v kategórii MO 6,5/30 resp. MO 5,5/30 a MOK 5/30.

Križovatky sú riešené v zmysle požiadaviek STN 736102.

Železničná doprava

Riešeným územím prebieha trasa železničnej trate v správe ŽSR. V katastrálnom území obce Terany je v súčasnosti železničná trať č. 153 nevyužívaná. Vlaková doprava na trati Zvolen - Šahy bola v roku 2003 zrušená pre nízky počet cestujúcich. Denný prúd pasažierov, ktorí využívali železničnú dopravu na tomto úseku, sa pohyboval od 20 do 180 ľudí.

V obci sa nachádza existujúca železničná zastávka.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja navrhuje v oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry: modernizovať hlavnú železničnú trať pre medzinárodnú turistickú dopravu Poľsko (Krakov) – Trstená – Vrútky – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – Maďarsko (Budapešť) v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja zlepšovaním územných a stavebnotechnických parametrov trate a s výhľadovou elektrifikáciou trate,

Hromadná doprava

Miestnu hromadnú osobnú automobilovú dopravu zabezpečuje v súčasnosti SAD Zvolen.

V riešenom území sa nachádzajú tri autobusové zastávky, ktoré však nemajú vybudované samostatné zastávkové pruhy. Rozmiestnenie zastávok pokrýva izochrónu dostupnosti pre autobusovú dopravu 400 m pre celé územie obce.

V návrhu je riešené umiestnenie autobusových zastávok mimo komunikačnej siete v súlade s požiadavkami STN 73 6425 Stavby pre dopravu: Autobusové, trolejbusové a električkové zastávky. S rozšírením počtu zastávok sa v návrhu nepočíta.

Cyklistická doprava

Súčasná nepriaznivá situácia v podmienkach pre rozvoj cyklistov návrh rieši nasledovne:

1. Rieši cyklistickú trasu Terany - Merovce - Dudince v trase od predajne COOP Jednota smerom na most ponad tok Štiavnice, odtiaľ smerom k areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva, ďalej pozdĺž juhozápadného okraja areálu existujúcou poľnou cestou popri samote Laz Jána Buchana smerom južným po hranicu riešeného územia a ďalej smerom do Meroviec a Dudiniec.
2. Rieši aj druhú trasu od mosta cez tok Štiavnice smerom k ihrisku, pozdĺž železničnej trate, prejazd cez trať, poľnou cestou smerom juhovýchodným k lesu, lesnou cestou popri vínnych pivniciach smerom juhozápadným s napojením na cyklistickú cestu Terany - Merovce - Dudince. V budúcnosti počíta s vybudovaním podjazdu pod železničnou traťou, Dočasne navrhuje úrovňové križovanie trate s cyklistickou trasou vybaviť svetelnou signalizáciou..

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Obec Terany sa nachádza na južnom okraji Krupinskej planiny, kde nie sú v prevádzke priemyselné podniky, ktoré by znečisťovali ovzdušie imisiami.

Vzhľadom na mimoriadne frekventovaný cestný ťah stredom obce Poľsko - Maďarsko, ktorým prejdú stovky kamiónov denne, trpí viac ako polovica obyvateľov obce nadmerným hlukom, vibráciami a znečisteným ovzduším zo spalín motorových vozidiel.

Napriek tomu, že je obec plynofikovaná, časť domácností v zimných mesiacoch znečisťuje ovzdušie z lokálnych kúrenísk.

V navrhovanom obnovení výrobných plôch a výrobných aktivít v dotyku s funkciou bývania môžu byť realizované len také výrobné činnosti, ktoré nebudú nadmerným zápachom alebo prachom znehodnocovať úroveň kvality bývania v tejto oblasti vo vzdialenosti kratšej ako 300m od obytnej zóny. Dodržanie dostatočných odstupových vzdialeností od závažnosti zdroja znečisťovania ovzdušia sa odporúča podľa prílohy E normy OTN ŽP 2 111:99.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Obec má vybudovanú splaškovú tlakovú kanalizáciu s domovými prípojkami s čerpacími šachtami. Tento druh kanalizácie bol vyprojektovaný a zrealizovaný vzhľadom na minimálny sklon terénu v zastavanom území obce, ktorý neumožňoval vybudovanie gravitačnej kanalizácie.

V jednotlivých uliciach sú vybudované tlakové vetvy A - A1 - A4 profilov D 50 a 63 v dĺžke 4 808,9 m. Hlavná stoka A DN 110 je vybudovaná pozdĺž ľavého brehu toku Štiavnica smerom do Dudiniec v dĺžke 1113 m, kde sa napája na gravitačnú kanalizáciu mesta Dudince.

Obec nemá vlastnú ČOV. Splaškové vody z celej obce sú čistené v ČOV mesta Dudince. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v severnej časti obce má vybudovanú malú ČOV situovanú západne od cesty I/66, ktorá bude v najbližšom období zrušená a splaškové vody budú napojené na obecnú kanalizáciu.

V rámci obnovenia výrobných aktivít v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva je navrhovaná priemyselná čistiareň odpadových vôd. Vyčistené vody budú odvádzané tlakovou kanalizáciou HOPE DN 63 v dĺžke 437 m do toku Štiavnica.

Obec má vybudovanú dažďovú kanalizáciu pozdĺž komunikácií. Dažďové vody sú odvádzané rigolmi do toku Štiavnica. Vybudované sú aj zberné rigoly a dva poldre zachytávajúce časť vôd prívalových dažďov z polí na návršiach nad západnou stranou zástavby.

Navrhnuté je obnoviť zaorané záchytné priekopy privádzajúce dažďové vody do existujúcich poldrov západne od zastavaného územia obce.

Dažďové vody z rozvojových lokalít budú odvádzané zbernými rigolmi a po prečistení v lapačoch ropných látok vypúšťané do toku Štiavnica.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi:

V obci je zavedený separovaný zber odpadu. Separujú sa plasty, papier, sklo, textil a elektronický odpad. Všetky domácnosti majú svoje nádoby na odpad, ktoré sú 2x v mesiaci vyvázané spoločnosťou Združenie Hont. v Dudinciach. Veľkoobjemové kontajnery sú vyvázané podľa potreby spoločnosťou MsP Dudince. Podľa vyjadrenia MŽP nie sú v riešenom území evidované skládky odpadu. Nelegálna skládka v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva bude v najbližšom období odstránená.

Návrh v nakladaní s odpadom vychádza z VZN č. 1/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Terany, ktoré nariaďuje minimalizovať vznik odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín.

Prehľad vyprodukovaného odpadu v roku 2016:

Komunálny odpad: 174,35 ton

Stavebný odpad: 10,47 ton

Vyseparovaný odpad: 16,83 ton

Spolu: 201,64 ton

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie v zastavanom území je predovšetkým doprava.

Podľa ustanovení Vyhlášky č. 237/2009 Z. z. a Vyhlášky č. 549/2007 Z. z. sú určené najvyššie prípustné hodnoty ekvivalentných hladín hluku A vo vonkajšom prostredí. Podľa vyhlášok je vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh, letísk a mestských centier zaradený do III. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 60 dB. Rovnaký priestor v okolí miestnych komunikácií je zaradený do II. kategórie, kde platia najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy v dennom období 50 dB. V riešenom území nie sú vykonávané merania hluku. Potenciálnym zdrojom hluku je návrh rýchlostnej komunikácie R8 v juhovýchodnej časti riešeného územia.

Hlavným zdrojom hluku a vibrácií je prieťah cesty I/66 zastavaným územím obce. Podľa celoštátneho sčítania dopravy v roku 2015 denne prešlo obcou 960 nákladných vozidiel (väčšinou ťažkých kamiónov), 2757 osobných automobilov a 13 motocyklov - celkom 3730 vozidiel. Intenzita hluku ďaleko prevyšuje prípustné hodnoty a vibrácie poškodzujú budovy po oboch stranách tejto cesty.

Územný plán navrhuje urýchlenie výstavby rýchlostnej cesty R3 mimo zastavané územie obce.

Zníži sa tým úroveň hluku a vibrácií na pod prípustné hranice. Súčasťou R3 však musí byť protihluková stena .

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Celé zastavané územie obce sa nachádza v strednom radónovom riziku (eU 63,0 %).

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika navrhuje posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z, o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

Na zabránenie erózie svahov západne od zastavaného územia obce sú navrhované nasledovné opatrenia:

- Zmeniť spôsob obhospodarovania veľkoblokovej ornej pôdy, rozčleniť makroštruktúry na menšie bloky (mezoštruktúry), formou rôznych osevných postupov (striedaním plodín) s dodržaním podmienky členenia blokov po vrstevnici, resp. doplnením línií nelesnej drevinovej vegetácie.
- Zmeniť osevné postupy t.j. striedať plodiny s ochranným účinkom a vylúčiť z pestovania plodiny s väčším eróznym ohrozením na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať agrotechnické protierózne opatrenia - orba a sejba po vrstevnici, zvlášť na svahoch so sklonom nad 7°,
- Aplikovať biotechnické protipovodňové opatrenia na plochách ornej pôdy,
- Zatrávniť dráhy sústreďeného odtoku na úvalinách (údolnice) na veľkoblokoch ornej pôdy na spomalenie povrchového odtoku, alternatívne vysadiť línie nelesnej drevinovej vegetácie,
- Zlepšiť hydropedologické vlastnosti pôd so zreteľom na zvýšenie vodnej kapacity, vsakovacej schopnosti a udržanie organickej hmoty (zvýšenie intenzity presakovania vody do pôdy),
- Realizovať protierózne opatrenia a výsadbu protieróznej vegetácie - vytvárať prirodzené prekážky povrchovému odtoku na zvýšenie retenčnej schopnosti územia a elimináciu vodnej erózie - zakladať zasakovacie trávnaté pásy, resp. ochranné pásy zelene (stromy a kry) po vrstevniciach na skrátenie dĺžky svahu a zníženie povrchového odtoku, zvlášť na plochách ohrozených silnou a veľmi silnou vodnou eróziou, alternatívne intenzívne bezorbové pestovanie krmovín,
- Obnoviť odvodňovacie priekopy so zaústením do existujúcich podrov, s cieľom zmierniť škody páchané záplavami na rodinných domoch. Na zamedzenie škôd vytvoriť pás trávneho porastu pozdĺž západného okraja zastavaného územia obce, a vysadiť niekoľko pásov krovín a stromov. Bloky ornej pôdy rozčleniť tak, aby vznikli remízky zachytávajúce príválovú vodu.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Terany prináleží z administratívneho hľadiska do okresu Krupina, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Obec ako základná územná jednotka je tvorená dvoma územnotechnickými jednotkami (UTJ), a to katastrálnym územím Dolné Terany a Horné Terany. Dolné Terany majú výmeru 417,66 ha a Horné Terany 665,69 ha, čo predstavuje celkovú výmeru 1083,35 ha. Počet obyvateľov dosahoval k 31.12.2013 podľa štatistického úradu SR 643 obyvateľov.

Obec hraničí na západe s obcou Hontianske Moravce, na severozápade s obcou Sudince, na severe a severovýchode s Hontianskymi Tesármi, z juhu a juhovýchodu s kúpeľným mestom Dudince.

Riešené územie sa rozprestiera v nadmorskej výške od 141 do 315 m (kóta Baba). Stred obce leží v nadmorskej výške 144 m n. m. Nachádza sa na rozhraní Podunajskej nížiny a Krupinskej planiny. Ide o poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu, kde lesné komplexy sú viazané iba na vyššie položenú Krupinsku planinu. Obcou preteká rieka Štiavnica.

Cez obec Terany prechádza medzinárodne významný dopravný ťah E 77 (Krakow) Trstená - Ružomberok - Banská Bystrica - Zvolen - Šahy (Budapešť), v záujmovom území je značená ako cesta I/66.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

1.1 Geomorfologické pomery

Na území obce Terany sa stretávajú dve podsústavy Alpsko-himalájskej sústavy – Karpaty a Panónska panva v zmysle regionálneho geomorfologického členenia (Mazúr – Lukniš, 1986).

Karpatská podsústava je zastúpená subprovinciou Vnútrotných západných Karpát s oblasťou Slovenského stredohoria. Juhovýchodná časť riešeného územia obce Terany prináleží do západného okraja celku Krupinskej planiny s podcelkom Bzovickej pahorkatiny. Krupinská planina patrí k najzachovalejším a najrozsiahlejším pozostatkom sopečných tabúl v rámci neogénnych sopečných štruktúr.

Podsústava Panónskej panvy zasahuje ostatnú časť obce subprovinciou Malej dunajskej kotliny s oblasťou Podunajskej nížiny. V rámci tejto oblasti patrí územie do celku Podunajskej pahorkatiny s podcelkom Ipeľská pahorkatina, časťou Sebechlebská pahorkatina. Ipeľská

pahorkatina je charakteristická mierne zvlneným reliéfom, s plochými, hladko modelovanými chrbtami, oddelenými plytkými dolinami.

Členenie obce Terany v rámci geomorfologických jednotiek je vyjadrené v nasledujúcej tabuľke.

: Geomorfologické členenie

Sústava	Pod-sústava	Provincia	Sub-provincia	Oblasť	Celok	Pod-celok	Časť
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne západné Karpaty	Slovenské stredohorie	Krupinská planina	Bzovická pahorkatina	-
	Panónska panva	Západo-panónska panva	Malá dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Ipeľská pahorkatina	Sebechlebská pahorkatina

1.2. Geologické pomery

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú najmä horniny neogénnych vulkanitov a kvartérne sedimenty. Geologický vývoj katastrálnych území obce Terany úzko súvisí s formovaním štiavnického stratovulkánu v neogéne a jeho následnou denudáciou a eróziou počas kvartéru.

Treťohorná sopečná činnosť v oblasti Karpát a Panónskej kotliny súvisela s vývojom karpatského oblúka. Pohlcovanie kôry oceánskeho bazénu, ktorý sa nachádzal v predpolí karpatského oblúka – flyšová panva pod karpatský oblúk vyvolalo v zemskom plášti procesy vedúce ku vzniku magmy. Magma pri výstupe k zemskému povrchu využila zlomy vznikajúce v zaoblúkovom priestore (na vnútornej strane karpatského oblúka) v dôsledku roztáhovania kôry a stala sa zdrojom búrlivej vulkanickej činnosti andezitového vulkanizmu. Táto činnosť začala pred 20,5 miliónmi rokov v období spodného miocénu a pokračovala na území Slovenska počas bádenu a sarmatu až do obdobia pred 10 miliónmi rokov. Sopečná činnosť v stredoslovenskej oblasti prebiehala s jednou výnimkou (vulkán

1.3. Inžiniersko-geologické vlastnosti

Územie z inžiniersko-geologického hľadiska (Hrašna, M., Klukanová, A., Atlas krajiny SR, 2002) patrí do jedného inžiniersko-geologického regiónu a troch rajónov.

Región neogénnych depresíí

Rajón vulkanoklastických hornín

Rajón sprašových sedimentov

Rajón provulkanických sedimentov

Región a rajóny sa nachádzajú čiastočne na Krupinskej planine a čiastočne na Podunajskej pahorkatine. Rozdeluje ich údplná niva toku Štiavnica.

Holocénne pokryvy reprezentuje široká škála hornín rozličného kvartérneho veku od hlinitých zvetralín, deluviálno-fluviálnych splachových hĺn a štrkov, až po eluviálne-deluviálne hliny zvetralín a proluviálne nívne hliny. Najväčšia časť riešeného územia je pokrytá holocénnymi eolicko-deluviálnymi, vápnitými sprašovitými hlinami. Na nive toku Štiavnica sa počas postglaciálu (holocénu) uložili fluviálne nívne sedimenty, prevažne hliny a piesčité hliny. Na mierne

modelovaných svahoch pahorkatiny sa rôznymi procesmi transportovali z vyšších polôh zvetraliny svahových hĺn (delúvium). Na plošinatých tvaroch sa vznikli pozvoľným zvetrávaním "in situ" (na mieste) hlinité zvetraliny (elúvium).

Krupinská planina - jej časť Bzovická pahorkatina je budovaná hlavne sopečnými tufmi a aglomerátami, ktoré sa v prvej fáze vulkanickej činnosti ukladali vo vodnom, v ďalších fázach v suchozemskom prostredí. Jej celkový krajinný obraz je podmienený priepustným podložím, ktoré silne zabrzdiло modelačné procesy. Dôsledkom sú dobre zakonzervované plošinové formy. Krupinská planina má ráz plošiny mierne sklonenej, k juhu od severu kde sa jej výška pohybuje okolo 600-650 m n. m., klesá po obvodové okraje na 300 m n.m. Územím preteká rad paralelných vodných tokov, ktoré majú doliny vrezané do jednotnej plošiny. Miestami narušujú jednotvárnosť reliéfu andezitové tvrdoše. Hlboko (na okrajoch planiny až 200 m) vrezané doliny majú vypuklé svahy. Celkový plošinový charakter územia je narušený len na južných okrajoch planiny tektonickými líniami smeru SZ-JV a SV-JZ.

Ipeľská pahorkatina - jej časť Sebechlebská pahorkatina má mierne až stredne zvlnený reliéf s amplitúdou 31-100 m a stredným uhlom sklonu 2-7°. Nadmorská výška chrbtov kolíše medzi 220-260 m. Celé územie budujú pyroklastiká andezitov v prechodnom tufovom a tufitovom vývoji. Je rozčlenená spleťou výmoľov a úvalinovitých dolín do sústavy plochých širokých chrbtov. Ploché chrbty a mierne svahy sú odlesnené, zväčša pokryté sprašovými hlinami.

1.4. Geodynamické javy

Zosuvy

Riešené územia spadajú svojou geologickou stavbou do oblasti slovenských neovulkanitov. V oblasti neovulkanitov sú typické kryhové zosuvy pevných vulkanitov po svojom plastickom tufitovom alebo ílovito piesčitom podloží. Svahové pohyby vznikajú pri porušení stability svahu pôsobením zemskej gravitácie. Ich vznik a vývoj je podmienený miestnymi prírodnými podmienkami (sklon svahu, geologické pomery, klimatické podmienky atď.) a prípadne ľudskou činnosťou (zmeny reliéfu krajiny, zmeny vodného hospodárstva atď.). Podľa registra svahových deformácií (ŠGÚDŠ) sa na území obce Terany nenachádzajú žiadne zosuvné územia.

Erózia pôdy

Potenciálna erózia predstavuje možnú ohrozenosť pôdy procesmi vodnej alebo veternej erózie ak by bol odstránený ochranný vplyv vegetačného pokryvu pôdy. Mieru potenciálnej erózie poľnohospodárskej pôdy stanovil VÚPOP z informačného systému BPEJ, podľa ktorej sa v území vyskytujú pôdy s potenciálnou vodnou eróziou v kategórii:

1. žiadna až slabá erózia (menej ako 4 t/ha) - najmä na nive toku Štiavnica, a plochých chrbátoch Sebechlebskej pahorkatiny,
2. stredná erózia (4-10 t/ha) - na mierne sklonených svahoch Sebechlebskej pahorkatiny,
3. silná erózia (10 - 30 t/ha) - ohrozené vodnou eróziou sú strmšie svahy Sebechlebskej pahorkatiny a Bzovickej pahorkatiny,
4. extrémna erózia (viac ako 30 t/ha): poľnohospodárska pôda (trvalé trávne porasty) na svahoch Bzovickej pahorkatiny - kódy BPEJ: 0281672, 0281682, 0283672, 0283673, 0283873, tiež plocha nad zarezaným údolím Veperca – kód BPEJ 0254672, v súčasnosti so zárastom nelesnej drevinovej vegetácie.

Hraničné hodnoty kategórií erodovanosti poľnohospodárskych pôd

Kategória	Erodovateľnosť	Priemerná ročná strata pôdy
1	Žiadna až slabá	žiadna až slabá (0 - 4 t/ha/rok)
2	stredná	stredná (4 - 10 t/ha/rok)
3	vysoká	vysoká (10 - 30 t/ha/rok)
4	extrémna	extrémna (> 30 t/ha/rok)

Zdroj: VÚPOP

Zaradenie honov do stupňov ohrozenia vodnou eróziou na základe ich svahovitosti

Kategória	Sklon svahu	Kód svahovitosti BPEJ	Charakter erózie
1	0 – 3°	-	bez erózie
2	3 – 7°	2,3	stredná erózia
3	7 - 12°	4,5	silná erózia
4	nad 12°	6,7,8,9	extrémna erózia

Zdroj: STN 75 4501

Seizmicita

Podľa seizmického ohrozenia územia v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov (t. j. periódu návratnosti 475 rokov) patrí riešené územie obce Terany podľa Medvedevovej-Sponheuerovej-Kárníkovej stupnice MSK-64 medzi územia s ohrozením 6° MSK-64. Samotné seizmické ohrozenie predstavuje pravdepodobnosť neprekročenia pohybu stanovenej úrovne počas daného časového intervalu. V samotnom území sa nenachádza žiadne epicentrum makroseizmicky pozorovaných zemetrasení v r.1034 – 1999.

1.5 Ložiská nerastných surovín

V riešenom území nie sú evidované zdroje nerastných surovín.

1. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Celé územie obce Terany prináleží do jednej klimatickej oblasti, a to teplej oblasti, ktorá je charakterizovaná priemerným počtom letných dní za rok 50 a viac, pričom za letný deň sa považuje deň s denným maximom teploty $\geq 25^{\circ}\text{C}$. V rámci teplej klimatickej oblasti do územia zasahujú dva klimatické okrsky:

- klimatický okrsk T4: teplý, mierne suchý, s miernou zimou, priemerná teplota v januári $> -3^{\circ}\text{C}$, Iz (Končekov index zavlaženia) = 0 až -20). Okrsk je typický pre takmer celé územie obce Terany,
- klimatický okrsk T2: teplý, suchý, s miernou zimou, priemerná teplota v januári $> -3^{\circ}\text{C}$, Iz (Končekov index zavlaženia) = -20 až -40). Okrsk zasahuje do riešeného územia z juhu.

Hranice klimatických okrskov v riešenom území sú zakreslené v mape č. 1.

Teplotné pomery

Priemerné ročné teploty vzduchu sa v riešenom území pohybujú okolo 9°C - 10°C . Najteplejšie je dno územia, so stúpajúcou nadmorskou výškou priemerná ročná teplota vzduchu klesá priemerne o $0,4^{\circ}$ až $0,5^{\circ}\text{C}$ na každých 100 m, ale vzhľadom na rozdiel nadmorských výšok

v území (171 m) sú hodnoty v najvyšších polohách Bzovickej pahorkatiny len nepatrne nižšie. Najteplejším mesiacom je júl a najchladnejším mesiacom január.

Priemerná ročná teplota vzduchu v °C za obdobie 2009-2015 na stanici Dudince

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemerná ročná teplota
-0,6	0,3	5,4	11,6	15,8	19,3	21,9	20,8	15,9	9,8	6,1	0,6	10,6

droj: SHMÚ

Zrážkové pomery

Množstvo zrážok v našich zemepisných šírkach závisí predovšetkým od nadmorskej výšky a geomorfologických pomerov.

Priemerný ročný úhrn zrážok v riešenom území sa pohybuje 600 – 650 mm. Podľa ročného chodu zrážok je najdaždivejším mesiacom jún, najsuchším apríl.

Priemerný počet dní v roku so snehovou pokrývkou s výškou > 1 cm sa pohybuje v riešenom území od 31-40. Priemerný počet dní v roku so snežením dosahuje 21-30 (Klimatický atlas SR, 2015).

Priemerná výška snehovej pokrývky za rok (obdobie 1961-1990) je v meteorologickej stanici Bzovík (355 m n. m.) 10,8 cm (Faško – Handžák – Šrámková, 2002).

Priemerný úhrn zrážok za obdobie 2009-2015 na stanici Dudince

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemerný úhrn zrážok
50,4	39,1	40,9	31,9	85	79,9	77,6	68,1	61,7	50	45,9	44,7	675

Zdroj: SHMÚ

Veterné pomery

V prúdeň vzduchu sa uplatňujú vo veľkej miere vplyvy reliéfu a termické vplyvy, a to v dennom aj ročnom chode smeru a rýchlosti vetra. Záujmové územie sa vyznačuje výraznou členitosťou reliéfu, čo sa odzrkadľuje aj v smeroch prúdeň vetra.

V riešenom území prevláda v letnom období západný až severozápadný smer vetra a v zimnom období prevládajú východné vetry. Priemerná ročná rýchlosť vetra dosahuje v území 3,0 m.s-1, s maximálnou priemernou mesačnou rýchlosťou v mesiaci marec a minimálnymi hodnotami v mesiacoch júl až september. Priemerná rýchlosť vetra je najvyššia zo severozápadu (3,7 m.s-1) a najnižšia zo severovýchodu (2,3 m.s-1).

Oblačnosť

Ročný priemer oblačnosti v riešenom území dosahuje 58%, čo je % miera pokrytia oblohy. Najmenšia priemerná mesačná hodnota oblačnosti pripadá na letné mesiace júl a august (45%), najväčšia na mesiac november (74%). Priemerný počet dní s hmlou v roku je 29. December je mesiac s najväčším počtom dní s hmlou (8,3 dňa), najmenší počet hmlistých dní je v júni (0,3 dňa).

2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú podrobne popísané v KEP Terany aj v Prieskumoch a rozboroch.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Obec Terany sa nachádza na južnom okraji Krupinskej planiny, kde nie sú v prevádzke priemyselné podniky, ktoré by znečisťovali ovzdušie imisiami.

Vzhľadom na mimoriadne frekventovaný cestný ťah stredom obce Poľsko - Maďarsko, ktorým prejdú stovky kamiónov denne, trpí viac ako polovica obyvateľov obce nadmerným hlukom, vibráciami a znečisteným ovzduším zo spalín motorových vozidiel.

Napriek tomu, že je obec plynofikovaná, časť domácností v zimných mesiacoch znečisťuje ovzdušie z lokálnych kúrenísk.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

Celé riešené územie hydrologicky patrí do povodia Ipľa – hydrologické poradie č. 4-24, základným povodím je povodie č. 4-24-03: „Ipeľ od Krtíša po ústie do Dunaja“.

Vodu zastupujú v riešenom území vodné toky, tvoria 1,3 % výmery k.ú. obce Terany. Ide najmä o tok Štiavnice, ktorá preteká riešeným územím v úseku rkm 12,5 -14,5, číslo toku 062. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 je tok Štiavnice zaradený medzi vodohospodársky významné toky.

Územie je odvodňované aj bezmenným prítokom Štiavnice a bezmenným prítokom Veperca. Koryto Štiavnice je v úseku pretekajúcom územím obce čiastočne zregulované. Pôvodné koryto je v dvoch úsekoch zastavaného územia zachované, väčšinu roka je suché, napíňa sa iba občas, počas intenzívnych dažďov. Ochranné pásmo toku Štiavnice je stanovené 10 m od brehovej čiary. Ochranné pásmo ostatných tokov je stanovené 5 m od brehovej čiary.

V riešenom území sa nenachádza vodná plocha.

Znečisťovanie vodných tokov je čiastočne zapríčinené vypúšťaním odpadových vôd z domácností, ktoré nie sú napojené na obecnú kanalizáciu.

Územný plán navrhuje opatrenia:

- Pri priestorovom riešení a funkčnom využívaní územia rešpektovať ochranné pásma vybudovaných vodohospodárskych zariadení (vodovodu, kanalizácie, odvodňovacích, a závlahových kanálov).
- Pozdĺž vodného toku Štiavnice rešpektovať mapu povodňového ohrozenia, zachovať existujúce brehovú porasty a do vnútra hranice povodňového ohrozenia nezasahovať žiadnymi antropogénnymi aktivitami.

Priemerné mesačné prietoky uvádza nasledujúca tabuľka a predstavujú časové rozdelenie vodnosti v toku.

Dlhodobý a mesačný priemerný prietok $\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ toku Štiavnica za referenčné obdobie pre prirodzený režim odtoku

Tok	Stanica	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Qa
Štiavnica	Dudince	1,87	2,41	1,91	3,57	5,28	3,08	1,83	1,23	0,74	0,61	0,60	0,87	1,99

Zdroj: Hydroekologický plán povodia Ipľa (2001)

Znečistenie povrchových vôd

Znečistenie povrchových vôd sa v riešenom území obce Terany nemonitoruje. V roku 2015 boli v rámci Hodnotenia kvality povrchovej vody na Slovensku monitorované podľa nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. všeobecné fyzikálno-chemické ukazovatele (časť A) a ukazovatele kvality vody (časť E: hydrobiologické a biologické ukazovatele) v toku Štiavnica, profil ústie. Na základe uskutočnených meraní je stav kvality vody v zmysle uvedeného nariadenia nevyhovujúci v ukazovateli dusitanový dusík a sapróbny index biosestónu.

Kvalita povrchovej vody toku Štiavnica, profil ústie v roku 2015

Názov ukazovateľa	Jednotka	Minimum	Maximum	Priemer	Hodnotenie podľa NV SR č. 269/2010	
Časť A - Ukazovatele kvality vody (všeobecné ukazovatele)						
Rozpustený kyslík	mg/l	7,86	12,49	10,39	> 5,0	A
Biochemická spotreba kyslíka	mg/l	0.93	2.87	1.82	7	A
Chemická spotreba kyslíka Cr	mg/l	6.06	29.10	13.97	35	A
Reakcia vody (pH)	-	7.38	7.90	7.71	8,5	A
Teplota vody	°C	6.4	22.3	14.8	<26°	A
Vodivosť	mS/m	25,0	84,5	56,4	110	A
Amoniakálny dusík	mg/l	0,04	0,29	0,10	1	A
Dusitanový dusík	mg/l	0,015	0,050	0,028	0,02	N
Dusičnanový dusík	mg/l	1,34	3,19	2,02	5	A
Celkový fosfor	mg/l	0,10	0,51	0,25	0,4	A
Celkový dusík	mg/l	1,7	5,2	2,7	9	A
Vápnik	mg/l	29,7	84,2	64,2	100	A
Horčík	mg/l	4,84	24,29	13,54	200	A
Časť E - Ukazovatele kvality vody (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele)						
Sapróbný index biosestónu	-	1,58	2,90	2,0	2,4	N
Biomasa fytoplanktónu (chlorofyl-a)	µg/l	0,6	11,0	4,1	50	A
Ďalšie ukazovatele kvality vody						

Nasýtenie kyslíkom	%	85,72973	129,16667	101,86595	-	-
Nerozpustné látky 105°C	mg/l	2,00	60,00	23,17	-	-
Anorganický dusík	mg/l	1,438	3,284	2,147	-	-
Tvrdosť uhličitanová CaCO ₃	mg/l	102,00	310,	215,92	-	-
(Ca + Mg)	mmol/l	1,02	3,10	2,06	-	-
Amoniakálne ióny	mg/l	0,05151	0,37347	0,13233	-	-
Dusitanové ióny	mg/l	0,04926	0,16420	0,09195	-	-
Dusičnanové ióny	mg/l	5,93183	14,12129	8,92725	-	-
Tvrdosť uhličitanová - CaO	mg/l	57,2322	173,9410	121,1508	-	-
Teplota vzduchu	°C	4,50	29,90	18,13	-	-
Fosforečnany	mg/l	0,23006	0,82822	0,49514	-	-
Alkalita celková KNK4.5	mmol/l	1,60	5,80	3,80	-	-
Fosforečnanový fosfor	mg/l	0,075	0,270	0,161	-	-
Vysvetlivky: NPK – najvyššia prípustná koncentrácia, RP – ročný priemer						

Zdroj: Spracovanie údajov z monitorovania kvality povrchovej vody za rok 2015, MŽP SR, SHMÚ, 2016

Poznámka: Znečistenie vody v toku Štiavnica vzniká mimo riešeného územia.

Podzemné vody

V zmysle vyhl. MZ SR č. 551/2005 Z.z. do juhozápadnej časti zastavaného územia obce zasahuje ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a celé riešené územie leží v ochrannom pásme III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Santovke a Slatine, ktoré je vyhlásené Vyhláškou MZ SR č.19/2000 Z.z

Ochranné pásmo II. stupňa chráni hydrogeologický kolektor minerálnej vody, jeho tranzitno-akumulačnú, prípadne infiltračnú oblasť alebo ich častí, prírodné liečivé zdroje a prírodné minerálne zdroje. V ochrannom pásme druhého stupňa je zakázané vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť prirodzené fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo mikrobiologické, biologické a rádiologické hodnoty liečivého zdroja alebo minerálnej vody, brániť ich prirodzenej akumulácii v podzemí alebo znižovať ich množstvo alebo výdatnosť výveru.

Ochranné pásmo III. stupňa je územie, ktoré chráni infiltračnú oblasť hydrogeologickej štruktúry liečivého zdroja a minerálnej vody. V ochrannom pásme tretieho stupňa je zakázané vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť prirodzené fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo mikrobiologické, biologické a rádiologické hodnoty liečivého zdroja alebo minerálnej vody, obmedzovať prirodzenú infiltráciu povrchových vôd do podzemnej štruktúry alebo znižovať ich množstvo a výdatnosť výveru.

Územný plán obce nenavrhuje žiadne stavebné aktivity vo vnútri hranice ochranného pásma II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov (Zákon č.364/2000 Z.z.)

Do severovýchodnej časti katastrálneho územia obce veľmi malou časťou zasahuje ochranné pásmo vodárenských zdrojov Dvorníky, ktoré je vyhlásené Rozhodnutím OPLVH-vod. č. 22343/406/88-477 z 2.11.88.

Znečistenie podzemných vôd sa priamo v riešenom území obce Terany nemonitoruje. V najbližšie umiestnenom objekte č. 620690 Hontianske Tesáre (nevyužívaný vrt), ktorý sa monitoruje v rámci útvaru SK200260FP (Puklinové a medzizrnné podzemné vody južnej časti stredoslovenských neovulkanitov oblasti povodia Hron) došlo v roku 2014 k prekročeniu limitnej hodnoty Fe celk, MN a FE 2+. Ostatné sledované ukazovatele nepresiahli limity stanovené platným nariadením vlády 496/2010 Z.z.

Hodnoty prekročení limitných a prahových hodnôt objektu č. č. 620690 Hontianske Tesáre (dátum odberu 5.5.2014)

Ukazovateľ	Limit mg/l	Nameraná hodnota limitná
Celkový obsah železa	0,2	13,600
Mangán	0,05	0,344
Železo dvojmocné	0,2	5,660

Zdroj: Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2014, SHMÚ, 2015

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Poľnohospodárska pôda tvorí väčšinu výmery riešeného územia, v ktorom zaberá 897 96 14 m², čo predstavuje 82,9 % celkovej výmery riešeného územia. Väčšinu z nej tvorí orná pôda, menší podiel majú trvalé trávne porasty. Zvyšok tvoria vinice, záhrady, plochy súkromne hospodáriacich obyvateľov.

Orná pôda

Orná pôda zaberá 56,4 % z výmery riešeného územia. Rozorané sú takmer všetky väčšie plochy Sebechlebskej pahorkatiny v riešenom území so sklonom do 7°, ojedinele až do 12°, ale i vrcholová plošina Krupinskej planiny (kóta Baba 315 m). Veľkostne ide prevažne o mezoštruktúry polí od 0,9 – 35 až 50 ha až makroštruktúry (nad 35 (50)ha).

Na pravostranných svahoch nad nivou toku Štiavnica ide o lokality Staré vinice, Dlhé, Nad Porošinom, Stará hora, Nad kostolom, Nové vinice, Široké, Veľký Osláš. Makroštruktúry s výmerou nad 50 ha sa vyskytujú v k.ú. najmä v lokalitách Široké, Stará hora a Staré vinice. Plošne najväčšími v riešenom území sú kultúrne diely: 0701/2 s výmerou 135,2 ha a 1806/1 s výmerou 94,1 ha, ktoré sú málo rozčlenené rôznymi kultúrami na menšie celky.

Plochy ornej pôdy sa nachádzajú na nive Štiavnice, ide o lokality Pažiť, Vrchné lúky, Spodné lúky. Ako orná pôdy sú využívané aj vrcholová plošina kóty Baba (315 m n.m.). V riešenom území sa pestujú najmä obilniny – kukurica, pšenica, jačmeň, ale i ďatelino-trávne miešanky.

Plochy ornej pôdy veľkosti mikroštruktúr v blízkosti sídiel obhospodarované viacerými vlastníckmi - tzv. záhumienky sa nachádzajú v kontakte so zastavanými plochami sídla.

Trvalé trávne porasty (TTP)

TTP pokrývajú 23,7 % podľa úhrnných hodnôt druhov pozemkov (ÚHDP) z celkovej výmery okresu a sú reprezentované najmä lúkami. Ide prevažne o biotop LK1 - Nížinné a podhorské kosné lúky a biotop Tr3 - Panónske trávno-bylinné porasty na spraši. Na základe terénneho mapovania bolo možné jednoznačne v riešenom území identifikovať kosné lúky, ktoré prevažujú nad ostatnými kategóriami TTP.

Intenzívne využívané lúky sú charakteristické minimálnym, resp. žiadnym zastúpením NDV a ide väčšinou o druhovo chudobné porasty, takéto porasty sú typické pre rovinnú nivu toku Štiavnica.

V severozápadnej časti riešeného územia majú travobylinné porasty menší plošný rozsah, viažu sa na výslnné južné a východné svahy Sebechlebskej pahorkatiny, typické sú pre okraje polí a mikroštruktúry s vinicami. Časť z nich podlieha úspešným zarastom.

Najväčší plošný rozsah lúčnych porastov je juhovýchodnej časti riešeného územia na podvrchovinovom type reliéfu Bzovickej pahorkatiny v lokalite Prieboj a svahoch Baby. Sú reprezentované intenzívne až extenzívne využívanými plochami TTP. Vyznačujú sa väčšou druhovou pestrosťou a zastúpením rozptýlenej, skupinovej i líniovej NDV, sú to málo pozmenené spoločenstvá charakteru poloprárodných lúk. Veľká časť nevyužívaných, pôvodne lúčnych spoločenstiev na kontakte s lesnými spoločenstvami už zarástla a mnohé plochy, vedené ako TTP, majú charakter lesa so zápojom. Ďalšia časť lúčnych spoločenstiev v tejto časti riešeného územia je v rôznom štádiu úspešných zarastov. Pri absencii využívania lúk kosením dochádza k ich postupnému zarastaniu krovitou vegetáciou s ružou šípkovou (*Rosa canina* L.), slivkou trnkovou (*Prunus spinosa* L.), hlohom (*Crataegus* sp.), svibom krvavým (*Swida sanguinea* L.), ale najmä agátom bielym (*Robinia pseudoacacia* L.). Postupujúcu sukcesiu TTP indikuje aj šírenie smľu kroviskového (*Calamagrostis epigejos* (L.) Roth). Takéto degradované plochy sa nachádzajú na plošinatých chrbtoch a svahoch pod kótou Baba (315) v Krupinskej planine. Z rudérálnych bylín sa vyskytuje boľhlav škvrnitý (*Conium maculatum* L.), lopúch väčší (*Arctium lappa* L.) a palina obyčajná (*Artemisia vulgaris* L.).

Vinice, záhrady a sady

Vinice tvoria 1,2 % výmery riešeného územia, čo predstavuje 130 387 m². Nachádzajú sa na kontakte katastrálnych území Dolné Terany a Horné Terany v lokalite Stará hora. Časť týchto antropogénne podmienených biotopov, ktoré sú v súkromnom vlastníctve, podlieha agresívnym a veľmi dynamickým zarastom krovín a drevín. Týmto postupným zaníkaním viníc však miestna krajina stráca svoj charakteristický vzhľad.

Záhrady sa rozprestierajú podľa ÚHDP na ploche 164 519 m² a tvoria 1,5 % z riešeného územia obce Terany. Záhrady obkolesujú zastavané plochy sídla zo všetkých strán.

Výmera sadov v riešenom území je podľa ÚHDP 4 055 m², viažu sa na katastrálne územie Dolné Terany. Ďalšie sady ovocnín sa nachádzajú aj v Bzovickej pahorkatine, na svahoch Baby, tieto plochy sú evidované v katastri ako lúky.

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov (ÚHDP) obce Terany

Druhy pozemku	k.ú Dolné Terany (m ²)	k.ú Horné Terany (m ²)	Spolu obec (m ²)	Spolu obec (%)
Orná pôda	2423029	3686594	6109623	56,4%
Vínice	63189	67198	130387	1,2%
Záhrady	67770	96749	164519	1,5%
Ovocné sady	4055	0	4055	0,0%
Trvalé trávne porasty	1093805	1477225	2571030	23,7%
Poľnohospodárska pôda	3651848	5327766	8979614	82,9%
Lesné pozemky	133717	816851	950568	8,8%
Vodné plochy	80147	57347	137494	1,3%
Zastavané plochy a nádvoria	249341	389761	639102	5,9%
Ostatné plochy	61567	65135	126702	1,2%
SPOLU	7828468	11984626	19813094	100,0%

Zdroj: Katastrálny portál ÚGKK SR (stav k 10.06.2016)

Z hľadiska kvality sú pôdy v riešenom území zaradené do 33 typov BPEJ, čo sa odráža aj v ich produkčných vlastnostiach, zaradené sú do 2 až 9. Kvalitatívnej skupiny. Najkvalitnejšiu pôdu v 2. skupine BPEJ predstavuje jednotka č. 0106002 a jednotka č. 0106005, ide o pôdny typ fluvizeme typické, stredne ťažké.

Prevažná časť poľnohospodárskej pôdy patrí do skupiny 4. a 6. kvalitatívnej skupiny BPEJ. Prehľad BPEJ v riešenom území spolu s ich zaradením do typologicko-produkčných jednotiek (TPJ), kvality pôdy a ich zaradením do chránených pôd uvádza nasledujúca tabuľka.

BPEJ riešeného územia:

BPEJ	Kód pôdy	Pôdny typ	TPJ	Kvalita	Chránená pôda *
0106002	06	fluvizeme typické, stredne ťažké	03	2	x
0107003	07	fluvizeme typické, ťažké	03	4	x
0106005	06	fluvizeme typické, stredne ťažké	03	2	x
0111005	11	fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)	04	3	x
0112003	12	fluvizeme glejové, ťažké	04	5	-
0148002	48	hnedozeme luvizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách často s prímiesou skeletu, stredne ťažké	03	4	x

Väčšina pôdy v okolí zastavaného územia je chránená.

6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Z hľadiska zoogeografického členenia (Jedlička et Kalivodová, 2002) patrí hodnotené územie v rámci terestrického biocyklu do provincie stepí – panónsky úsek, teda do oblasti vplyvu panónskej nížinnej teplomilnej fauny, no v relatívne blízkom susedstve s provinciou listnatých lesov - podkarpatský úsek. Ťažiskom druhového spektra živočíchov sú preto druhy so širokou ekologickou valenciou schopné rýchlej adaptácie.

Pre riešené územie je typické živočíšstvo lesných, travinno–bylinných biotopov, biotopov krovín, remízok, viníc a opustených viníc, obhospodarovaných polí.

Flóra

Podľa Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko J., 1986) sa v riešenom území obce Terany vyskytujú tri formácie prirodzenej potenciálnej vegetácie. Plošne najrozsiahlšími sú podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie karpatské dubovo-hrabové lesy.

Potenciálnu vegetáciu reprezentujú v riešenom území nasledujúce vegetačné jednotky:

- **Lužné lesy nížinné (Ulmenion)**
- **Dubovo-cerové lesy (Quercetum petraeae-cerris Soó 1957 s. l.)**
- **Dubovo-hrabové lesy karpatské (Carici pilosae-Carpinion betuli J. et M. Michalko ined.)**

Súčasný stav vegetačnej pokrývky v riešenom území obce Terany je od prirodzeného, rekonštruovaného stavu odlišný. Najvýraznejšie sa to prejavuje v západnej až severozápadnej a severnej časti riešeného územia, kde sa vplyvom človeka pôvodné dubovo-hrabové a dubovo-cerové lesy premenili na súčasnú intenzívne poľnohospodársky využívanú krajinu s veľkablokovou ornou pôdou. Súvislé lesné komplexy v juhovýchodnej časti riešeného územia sú potenciálnej vegetácii bližšie, avšak v niektorých častiach s častým výskytom agátu, vo väčšine sukcesných zárastov bývalých trvalých trávnych porastov agát dominuje.

Vodné toky v riešenom území sprevádzajú viac-menej súvislé brehové porasty.

Veľké zastúpenie v riešenom území majú aj synantropné spoločenstvá, vyskytujúce sa na čoraz väčšej ploche, najmä na v súčasnosti neobhospodarovaných plochách lúk a viníc a nevyužívaných plochách v blízkosti sídla (areál bývalého družstva).

Osobitne chránené druhy rastlín a genofondové lokality

V území katastra obce Terany sa v minulosti nerobili žiadne významné inventarizačné, či iné floristické výskumy a prieskumy, nakoľko sa v riešenom území nenachádza žiadne osobitne chránená časť prírody a krajiny. Podľa podkladov zo Správy CHKO Štiavnické vrchy sa v južnej časti riešeného územia na lesných pozemkoch sa nachádzajú biotopy:

- Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy
- Ls2.2 Dubovo hrabové lesy panónske
- Ls3.1 Teplomilné submeditárne dubové lesy
- Ls3.4 Dubovo-cerové lesy

V územnom pláne sú premietnuté a rešpektované.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia je vzhľadom na hraničnú polohu medzi dvomi rozdielnymi geomorfologickými celkami diferencovaná na typ poľnohospodárskej, intenzívne využívanej krajiny na Podunajskej pahorkatine a na typ lesnej krajiny Krupinskej planiny. Mierne modelovaný reliéf Ipeľskej pahorkatiny (podcelok Sebechlebská pahorkatina) umožňuje intenzívne poľnohospodárske využívanie krajiny, v ktorej dominujú veľkobloky ornej pôdy s výmerou jednotlivých blokov nad 50 ha, veľmi málo rozčlenené rôznymi kultúrami na menšie celky, čím sa radia k makroštruktúram. Charakteristický vzhľad krajiny dotvárajú na pravej strane toku Štiavnice mikroštruktúry viníc s vinnými pivnicami a chyžkami v lokalite v lokalite Stará hora.

Na ľavobreží toku Štiavnica zasahuje Krupinska planina svojím podcelkom Bzovická pahorkatina, ktorej svahy sú z väčšej časti zalesnené, pre náhornú planinu sú charakteristické plochy ornej pôdy a trvalé trávne porasty s nelesnou drevinou vegetáciou. Na úpätí svahov sa nachádza sústava vinných pivníc (chyžík).

Priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov krajinej štruktúry vychádza najmä z morfológických vlastností územia, na ktoré nadväzujú aj ďalšie prírodné danosti územia (riečna sieť, vlastnosti pôd atď.). Súčasná organizácia krajiny riešeného územia nie je v plnom rozsahu postavená na rešpektovaní krajinoekologických podmienok (potenciálu) priestoru, z čoho vyplýva aj potreba realizácie krajinoekologických opatrení.

O priestorovej nevyváženosti nasvedčuje aj podiel plôch ornej pôdy v riešenom území, čo predstavuje 56,4 % oproti podielu lesných pozemkov, ktorých plocha podľa úhrnných hodnôt druhov pozemkov (ÚHDP) obce Terany dosahuje iba 8,8%. Uvedená skutočnosť poukazuje na fakt, že krajina riešeného územia obce Terany patrí ku krajinám s nízkym stupňom ekologickej stability.

Z hľadiska výskytu nelesnej drevinovej vegetácie možno pozorovať v riešenom území dva negatívne javy. Intenzívne využívané plochy Sebechlebskej pahorkatiny, kde má vzhľadom na podiel ornej pôdy nelesná drevinová vegetácia veľmi veľký význam, je jej podiel nedostatočný, a naopak, na niektorých extenzívne využívaných, resp. opustených plochách trvalých trávnych porastov v ekotónovom pásme tvorí nelesná drevinová vegetácia sukcesné zárasty, ktoré degradujú pôvodnú plochy.

Uvedené skutočnosti tvorili základný vstup pri rozhodovacom procese a následne pri finálnom optimálnom priestorovom usporiadaní a funkčnom využívaní priestoru riešeného územia.

Každá krajina má špecifickú kombináciu tvarov reliéfu a štruktúry povrchu, ktorá vytvára charakteristický vzhľad krajiny.

Prírodné danosti prostredia, najmä charakter reliéfu determinujú možnosti osídlenia a využitia zeme. Krajinný obraz je vizuálne vnímateľný vzhľad krajiny, chápeme ho ako zákonité usporiadanie krajiny. Javí sa ako kombinácia tvarov reliéfu (konfigurácie) a usporiadania štruktúry krajinného povrchu (kompozície). Reprezentuje predovšetkým priestorovo-vizuálne vlastnosti krajiny

Súčasná krajinná štruktúra

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov (ÚHDP) obce Terany

Druhy pozemku	k.ú Dolné Terany (m ²)	k.ú Horné Terany (m ²)	Spolu obec (m ²)	Spolu obec (%)
Orná pôda	2423029	3686594	6109623	56,4%
Vinice	63189	67198	130387	1,2%
Záhrady	67770	96749	164519	1,5%
Ovocné sady	4055	0	4055	0,0%
Trvalé trávne porasty	1093805	1477225	2571030	23,7%
Poľnohospodárska pôda	3651848	5327766	8979614	82,9%
Lesné pozemky	133717	816851	950568	8,8%
Vodné plochy	80147	57347	137494	1,3%
Zastavané plochy a nádvoria	249341	389761	639102	5,9%
Ostatné plochy	61567	65135	126702	1,2%
SPOLU	4176620	6656860	10833480	100,0%

Zdroj: Katastrálny portál ÚGKK SR (stav k 10.06.2016)

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Chránené územia

- Žiadne chránené územie sa v riešenom území nenachádza.

Za hranicou riešeného územia - v k. ú. Dvorníky sa nachádza prírodná rezervácia Šínkov salkaš a v k. ú. Dudince sa nachádza prírodná pamiatka Dudinské travertíny. Premietnuté sú vo výkrese širších vzťahov.

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd (Zákon č. 538/2005 Z.z.)

- V zmysle vyhl. MZ SR č. 551/2005 Z.z. do juhozápadnej časti zastavaného územia obce zasahuje ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a celé riešené územie leží v ochrannom pásme III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Santovke a Slatine, ktoré je vyhlásené Vyhláškou MZ SR č.19/2000 Z.z
- Ochranné pásmo II. stupňa chráni hydrogeologický kolektor minerálnej vody, jeho tranzitno-akumulačnú, prípadne infiltračnú oblasť alebo ich častí, prírodné liečivé zdroje a prírodné minerálne zdroje.

- V ochrannom pásme druhého stupňa je zakázané vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť prirodzené fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo mikrobiologické, biologické a rádiologické hodnoty liečivého zdroja alebo minerálnej vody, brániť ich prirodzenej akumulácii v podzemí alebo znižovať ich množstvo alebo výdatnosť výveru.
- Ochranné pásmo III. stupňa je územie, ktoré chráni infiltračnú oblasť hydrogeologickej štruktúry liečivého zdroja a minerálnej vody.
- V ochrannom pásme tretieho stupňa je zakázané vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť prirodzené fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo mikrobiologické, biologické a rádiologické hodnoty liečivého zdroja alebo minerálnej vody, obmedzovať prirodzenú infiltráciu povrchových vôd do podzemnej štruktúry alebo znižovať ich množstvo a výdatnosť výveru.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov (Zákon č.364/2004 Z.z.)

- Do severovýchodnej časti katastrálneho územia obce malou časťou zasahuje ochranné pásmo vodárenských zdrojov Dvorníky, ktoré je vyhlásené Rozhodnutím OPLVH-vod. č. 22343/406/88-477 z 2.11.88. Činnosti v území do ktorého zasahuje ochranné pásmo vodárenských zdrojov Dvorníky môže byť vykonávaná iba v zmysle rozhodnutia č. C/2009/00283 zo dňa 12. 6. 2009.

Územný systém ekologickej stability

Premietnutý je GNÚSES aj RÚSES - nadregionálny biokoridor "Východné predhorie Štiavnických vrchov" a Regionálny biokoridor toku Štiavnica.

Miestny ÚSES nie je spracovaný a nie je predmetom riešenia Územného plánu. Mala by si ho obec zabezpečiť osobitne.

Ekologická stabilita je podrobne riešená v KEP.

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

9.1. Vývoj počtu obyvateľov

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	727	742	727	710	702	686	674	668	659	643	639

K 31.12.2014 žilo na území obce celkom 639 obyvateľov. V rámci celkového počtu obyvateľov, predstavujú ženy 52,9 % a muži 47,1 %.

V roku 2015 je zaznamenaný ďalší pokles počtu obyvateľov o 21.

Rozdelenie obyvateľstva podľa pohlavia	
Muži	301
Ženy	338
Spolu	639

Z celkového počtu obyvateľov žijúcich v obci bolo v roku 2013:

- v predproduktívnom veku 100 obyvateľov, čo predstavovalo15,6 %,
- v produktívnom veku 407 obyvateľov čo predstavovalo63,3 %
- v poproduktívnom veku 136 obyvateľov, čo predstavovalo21,1 %.

Dosiahnuté vzdelanie v obci

Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie						
		Základné	Bez maturity	S maturitou	bakalárske	Vysoko školské	Bez vzdelania	Nezistené
Terany	628	183	112	150	19	45	106	13

Z prehľadu vyplýva 29 % zastúpenie obyvateľov zo základným vzdelaním, 24 % zastúpenie obyvateľov s maturitou, a 7% zastúpenie obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Tento vzdelanostný prehľad zodpovedá priemeru vzdelania v menších obciach vzdialených od veľkých miest.

Miera nezamestnanosti v percentách

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Miera nezamestnanosti	24,4	24,02	30,48	22,54	21,27

Miera nezamestnanosti je mimoriadne vysoká a prevyšuje celoslovenský priemer o 100 %. V období rokov 2012 - 2014 je však zaznamenaný priaznivý trend.

9.2. Výroba

Na území obce sa nachádzajú tri výrobné plochy.

1. Na juhovýchodnom okraji obce areál bývalého poľnohospodárskeho družstva v ktorom sa zachovali iba dve budovy. Ostatné boli v minulých rokoch zasanované. Jedna budova je využívaná na sklad obilia, druhá je v súčasnosti nevyužitá. Na uvoľnenej ploche po asanáciách je vybudovaná motokrosová dráha. Areál má potenciál pre budúce podnikateľské aktivity. Navrhnuté je umiestňovať do areálu len také výrobné aktivity, ktoré budú rešpektovať skutočnosť, že územie obce sa nachádza v ochrannom pásme III. stupňa liečivých zdrojov Dudince.

2. Na severozápadnom okraji územia obce sa nachádza zasanovaný poľnohospodársky výrobný areál - stredisko PUKA Porošín, v ktorom sa rozbieha podnikateľská aktivita chov moriek, zameraný na produkciu mäsa. Areál má plošnú rezervu aj na iné podnikateľské aktivity, ktoré tiež musia rešpektovať ochranné pásmo III. stupňa liečivých zdrojov Dudince.

3. V zastavanom území obce sa nachádza fungujúca výrobná prevádzka Píla Hont Terany, zameraná na drevovýrobu poľovníckych potrieb. Pre jej rozvoj je navrhnuté rozšírenie výrobnjej

plochy pre sklad na jej juhozápadnom okraji.

9.3. Rekreačia

Územný plán navrhuje využitie rekreačného potenciálu obce.

- Využitie potenciálu vinohradníctva a existujúcich vínnych pivníc pre agroturistiku s vybudovaním pešieho a cyklistického prepojenia s kúpeľným mestom Dudince.
- Vytváranie podmienok pre stabilizáciu obyvateľov poskytnutím možnosti bývania obcou a vytváraním primeraných podmienok pre individuálny prístup k zabezpečeniu bývania samotnými obyvateľmi.
- Dobudovanie komplexnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života a životného prostredia (šport, rekreácia, turizmus, cestovný ruch), plnohodnotné zabezpečenie občianskeho vybavenia na území obce, ako aj vybavenia obce dopravou a technickou infraštruktúrou.

9.4. Infraštruktúra

9.4.1. Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Územím obce prechádza štátna cesta I. triedy č. 66 smer Zvolen – Šahy, ktorá je súčasťou medzinárodnej cestnej siete ako cesta E 77. Obec Terany je od okresného mesta Krupina vzdialená 25 km, a od krajského mesta Banská Bystrica 78 km.

V návrhu je premietnutá trasa rýchlostnej cesty R3 západne od zastavaného územia obce v kategórii R 24,5/120.

Existujúca cesta I/66 je navrhnutá na rekonštrukciu v kategórii MZ 9/60 v zastavanom území obce a C 11,5/80 mimo zastavané územie obce, ako súbežnej trasy s rýchlostnou cestou R3.

Podľa údajov SSC v roku 2015 bola intenzita dopravy v predmetnom úseku nasledovná:

Úsek	cesta	T	O	M	S
91619	I/66 960	2757	13	3730	

Podiel nákladnej dopravy 25,73 %.

Pre návrhové obdobie - rok 2035 je predpokladaná intenzita dopravy na základe koeficientov rastu v zmysle TP 07/2013 Prognóza výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 nasledovná:

Úsek	cesta	T	O	M	S
91619	I/66	1268	3750	18	5036

Pre rok 2035 je predpokladaný podiel nákladných vozidiel 25,18 %.

Vzhľadom na to, že v návrhovom období sa počíta s vybudovaním novej trasy rýchlostnej cesty mimo zastavané územie obce je predpoklad podstatného zníženia prejazdu hlavne ťažkej dopravy mimo zastavané územie obce a tým aj k zníženiu záťaže obyvateľov od negatívnych vplyvov hluku z dopravy.

Železničná doprava

Riešeným územím prebieha trasa železničnej trate v správe ŽSR. V katastrálnom území obce Terany je v súčasnosti železničná trať č. 153 nevyužívaná. Vlaková doprava na trati Zvolen - Šahy bola v roku 2003 zrušená pre nízky počet cestujúcich. Denný prúd pasažierov, ktorí využívali železničnú dopravu na tomto úseku, sa pohyboval od 20 do 180 ľudí.

V obci je existujúca železničná zastávka.

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja navrhuje v oblasti rozvoja železničnej infraštruktúry: modernizovať hlavnú železničnú trať pre medzinárodnú turistickú dopravu Poľsko (Krakov) – Trstená – Vrútky – Banská Bystrica – Zvolen – Šahy – Maďarsko (Budapešť) v celej dĺžke ťahu na území Banskobystrického kraja zlepšovaním územných a stavebnotechnických parametrov trate a s výhľadovou elektrifikáciou trate.

Cyklistická doprava

Riešená je cyklistická trasa Terany - Merovce - Dudince v trase od predajne COOP Jednota smerom na most ponad tok Štiavnice, odtiaľ smerom k areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva, ďalej pozdĺž juhozápadného okraja areálu existujúcou poľnou cestou popri samote Laz Jána Buchana smerom južným po hranicu riešeného územia a ďalej smerom do Meroviec a Dudiniec.

Riešená je aj druhá trasa od mosta cez tok Štiavnice smerom k ihrisku, pozdĺž železničnej trate, prejazd cez trať, poľnou cestou smerom juhovýchodným k lesu, lesnou cestou popri vínnych pivniciach smerom juhozápadným s napojením na cyklistickú cestu Terany - Merovce - Dudince. V budúcnosti je počítané s vybudovaním podjazdu pod železničnou traťou, Dočasne je navrhnuté úrovňové križovanie trate s cyklistickou trasou vybaviť svetelnou signalizáciou..

9.4.2. Zásobovanie vodou a odkanalizovanie

V obci je vybudovaný obecný vodovod, ktorý je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti a.s. Zvolen. Zdrojom vody sú pramene v obci Dvorníky (Hg 3 - 6 l/s, Hg 8 - 20 l/s, HgHT 1 - 10 l/s) Vrt HgHT sa momentálne nevyužíva a Hg 8 bol zrušený, Prívodné potrubie z Dvorník- liatina Js 200 je vybudované pozdĺž východnej strany železničnej trate do Dudiniec. Obec Terany je zásobovaná odbočkou - potrubím PVC 150x7,7 mm južne od zástavby na ľavom brehu toku Štiavnica. Prebieha západným smerom pod dnom Štiavnice, ulicou popri novom rím. kat. kostole, kde sa lomí smerom severným popri ceste I/66, pri kultúrnom dome sa lomí smerom západným a prebieha popri prístupovej ceste do vinohradov kde je na najvyššom mieste vybudovaný vodojem 2x150 m³ z ktorého je zásobovaná obec Terany. Prívodné potrubie pokračuje od vodojemu smerom západným do vodojemu Hontianske Moravce. Z vodojemu je vybudované zásobné potrubie PVC 160 x 7,7 mm pre obec Terany pozdĺž prívodného potrubia dĺžke 1,1 km, kde sa rozdvaja smerom severným a južným pozdĺž cesty I/66. Pri predajni COOP Jednota je odbočka do obytnej skupiny na ľavom brehu Štiavnice, Rozvodné potrubie v obci je vybudované v celkovej dĺžke 3,71 km v dimenziách PVC 160, 110 a 90 mm.

Riešené lokality budú zásobované pitnou vodou predĺžením jestvujúceho potrubia a prípojkami.

Odvádzanie a čistenie splaškových vôd

Súčasný stav

Obec má vybudovanú splaškovú tlakovú kanalizáciu s domovými prípojkami s čerpacími šachtami. Tento druh kanalizácie bol vyprojektovaný a zrealizovaný vzhľadom na minimálny sklon terénu v zastavanom území obce, ktorý neumožňoval vybudovanie gravitačnej kanalizácie.

V jednotlivých uliciach sú vybudované tlakové vetvy A - A1 - A4 profilov D 50 a 63 v dĺžke 4 808,9 m. Hlavná stoka A DN 110 je vybudovaná pozdĺž ľavého brehu toku Štiavnica smerom do Dudince v dĺžke 1113 m, kde sa napája na gravitačnú kanalizáciu mesta Dudince.

Obec nemá vlastnú ČOV. Splaškové vody z celej obce sú čistené v ČOV mesta Dudince.

Odvádzanie dažďových vôd

Obec má vybudovanú dažďovú kanalizáciu pozdĺž komunikácií. Dažďové vody sú odvádzané rigolmi do toku Štiavnica. Vybudované sú aj zberné rigoly a dva poldre zachytávajúce časť vôd prívalových dažďov z polí na návršiach nad západnou stranou zástavby.

Navrhnuté je obnoviť zaorané záchytné priekopy privádzajúce dažďové vody do existujúcich poldrov západne od zastavaného územia obce.

Dažďové vody z rozvojových lokalít budú odvádzané zbernými rigolmi a po prečistení v lapačoch ropných látok vypúšťané do toku Štiavnica.

9.4.3. Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Terany je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č.325 z ktorého sú prevedené VN prípojky k trafostaniciam. Pre zásobovanie obce slúži sedem trafostaníc:

TS1 - OBEC1 - 100 kVA – štvorstĺpová

TS2 - OBEC2 - 400 kVA – štvorstĺpová

TS3 - OBEC3 - 400 kVA – dvojstĺpová

TS4 - OBEC4 - 160 kVA – dvojstĺpová

TS5 - OBEC5 – 250 kVA – oceľová stožiarová

TS6 – PD1 – 160 kVA – dvojstĺpová

TS7 – PD2 – 160 kVA – dvojstĺpová

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AlFe na betónových stĺpoch a miestami závesnými káblami RETILENS. Z trafostaníc TS2 a TS4 sú prevedené aj vývody zemnými káblami.

Vonkajšie osvetlenie je riešené LED svietidlami na výložníkoch osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AlFe6 16 mm², ktoré sú napojené zo skríň RVO pre ovládanie osvetlenia.

Navrhnuté je vybudovanie troch nových trafostaníc a obnovu štvrtej.

NN rozvody v navrhovaných lokalitách výstavby rodinných a bytových domov budú prevedené zemným káblom zoslučkoványm v rozpojovacích istiacich skrinách osadených pri bytovkách resp. okrajoch pozemkov rodinných domov. Z týchto skríň budú napojené elektromerové rozvádzače bytových jednotiek.

Verejné osvetlenie v navrhovaných lokalitách bude prevedené na oceľových osvetľovacích stožiaroch s úspornými LED svietidlami.

9.4.4. Zásobovanie plynom

Obec je celoplošne plynofikovaná sieťou STL plynovodov 300 kPa, z nekovového materiálu PE 100, D40 až D90 a pripojovacích plynovodov k jednotlivým objektom, dimenzie D 32. Celková dĺžka jestvujúcich plynovodov je 5439,0m. Vo východnej časti obce na ľavom nábreží rieky Štiavnice je umiestnená v oceľovom oplotenom objekte regulačná stanica plynu RS 500/2/1-463-50/80. Umiestnenie plynárenských zariadení je premietnuté v grafickej časti dokumentácie.

Vybudované plynárenské zariadenia v obci Terany – RSVTL/STL o výkone 500 m³ a celoplošne vybudovaná miestna stredotlaká plynovodná sieť D40 až D90 celkovej dĺžky 5439 m o tlakovej úrovni do 0,3 MPa – dávajú dobré predpoklady pre rozširovanie plynofikácie v obci.

Navýšenie potreby ZP pre návrhové obdobie do roku 2035 – 96,7 m³/hod. je možné bezproblémovo zabezpečiť z existujúcich plynárenských zariadení obce - časti lokality 03 a 05. Nové rozvody ZP bude potrebné realizovať len do lokalít s novou zástavbou :

- pre lokalitu 01,02 STL plynovod D 50, dĺžka cca 165 m
- pre lokalitu 03 STL plynovod D 50, dĺžka cca 150 m
- pre lokalitu 04 STL plynovod, dĺžka cca 180 m
- pre lokalitu 05 (Horné Terany) STL plynovod, dĺžka cca 80 m

Prípojky plynu pre navrhované objekty RD a BD o dimenziách D32 sú uvažované priemernej dĺžky 8,0m. Pre objekty občianskej vybavenosti a miestnych prevádzok sú prípojky plynu o dimenziách D32 priemernej dĺžky 10,0m.

9.4.5. Elektronické komunikácie

V obci sú komplexné poštové služby zabezpečované prostredníctvom poštového strediska , ktoré je umiestnená v budove kultúrneho domu . Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti T-Com a mobilná telefónna sieť T-Mobile, Orange a O2. Digitalizáciou telefónnej siete sa výrazne zlepšila komunikačná dostupnosť a využitie internetu.

Pevnú telefónnu sieť je navrhnuté predĺžiť do navrhovaných ulíc.

V obci bol v roku 2013 zrealizovaný monitorovací a záznamový kamerový systém. V súčasnosti sú monitorované verejné priestranstvá a majetok obce 16. kamerami.

9.4.6 Odpadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber odpadu. Separujú sa plasty, papier, sklo, textil a elektronický odpad. Všetky domácnosti majú svoje nádoby na odpad, ktoré sú 2x v mesiaci vyvázané spoločnosťou Združenie Hont. v Dudinciach. Veľkoobjemové kontajnery sú vyvázané podľa potreby spoločnosťou MsP Dudince. Podľa vyjadrenia MŽP nie sú v riešenom území evidované skládky odpadu. Nelegálnu skládku v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva je navrhnuté odstrániť.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Obec vznikla v roku 1944 zlúčením Dolných a Horných Terian. Pamiatky zo staršej doby železnej, asi 700 rokov p.n.l. našli na poli Amadiel, niekoľko nálezov je z obdobia Rimanov, Slovanov a tiež z čias Veľkej Moravy.

Horné Terany sa spomínajú od roku 1298 ako Teryan, v roku 1356 ako Terien, a od roku 1773 ako Horné Terany, maďarsky Felsöterény. V 17. a 18. storočí patrila obec Berényiovcom, v 19. storočí Boronkayovcom a i. V roku 1715 mala mlyn a 19 domácností, v roku 1828 mala 39 domov a 235 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, vinohradníctvom a dobytkárstvom. Koncom 19. storočia postavili v obci parný mlyn – prvý a dlho jediný na okolí.

Dolné Terany – obec vznikla v chotári obce Horné Terany v 14. storočí. Doložená je z roku 1387 ako Kysteryen, v roku 1470 Also Theryen, v roku 1564 Teryen nobilium a od roku 1773 ako Dolné Terany, maďarsky Alsöterény. Začiatkom 19. storočia patrila Berényiovcom a Liphayovcom, neskôr Podhorským. V roku 1715 sa spomína ako zemianska obec, mala 15 domácností, v roku 1828 mala 29 domov a 299 obyvateľov.

V roku 1448 bol na mieste terajšieho evanjelického kostola postavený gotický kostol s ohradou. Turci ho zničili a neskôr v roku 1783 bol postavený tolerančný kostol v klasicistickom slohu a vykazuje pamiatkové hodnoty. Z tých čias pochádza aj matrika. Zachovala sa kamenná doska s erbmi a nápismi z rokov výstavby kostola.

Počas I. sv. vojny bol postavený kaštieľ s rozsiahlym parkom. V roku 1966 v kaštieli zriadili domov dôchodcov. V rámci reštitúcie bol v roku 1992 vrátený pôvodným majiteľom, ktorí ho predali a v súčasnosti ho už vlastní tretí majiteľ, ktorý sa o kaštieľ nestará a objekt intenzívne chátra.

Západne od kaštieľa bol vybudovaný po II. sv. vojne Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, ktorý je v prevádzke.

V uplynulých rokoch bol v obci vybudovaný nový rím. kat. kostol.

Staviteľstvo prešlo veľkou zmenou. Z pôvodnej architektúry sa zachovali len torzá hospodárskych budov, z ktorých sa však predsa dá rekonštruovať obraz pôvodnej architektúry. Najrozšírenejším stavebným materiálom bola hlina, z ktorej sa robili surové tehly. Vymurované steny sa obhádzali zriedenou hlinou a tú upevňovali latkami. Strechy sa pokrývali slamou. Boli aj pokusy tehly vypáliť. Osobitnú pozornosť si zaslúžia priečelia domov. Vchod do dvora uzatvárala drevená brána zavesená na kamenných stĺpoch, ktoré boli vykresané z tufty a zdobené plastickými ornamentmi aj farebnými. Bránky pre chodcov mali osobitné tvarovanie a býval na nich uvedený rok výstavby a meno majiteľa.

V záujme ochrany čiastočne zachovanej pôvodnej zástavby po stranách miestnej komunikácie je v územnom pláne rešpektovaná pôvodná urbanistická štruktúra, parcelácia, historický pôdorysný tvar zástavby, objektová skladba, výškové a objemovo-priestorové usporiadanie objektov, architektonický výraz uličných priečelí aj so zachovanými tvaroslovnými prvkami architektúry vrátane charakteristických foriem oplatenia s bránami. Nová zástavba by mala nadviazať na pôvodnú.

Žiadny objekt na území obce nie je zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu.

Archeologické nálezy

V riešenom území - v zastavanom aj nezastavanom území - sú evidované archeologické nálezy a archeologické situácie. Vyznačené sú v grafickej časti dokumentácie. Je možné, že pri zemných prácach v riešenom území budú zistené nové archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. V súlade s ustanovením zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č.

50/1976Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov si stavebníci vyžadujú ku každej stavebnej činnosti rozhodnutie od KPÚ Banská Bystrica, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

Evidencia pamätihodností obce

V súlade s ustanovením § 14 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu môže obec rozhodnúť o vytvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia, hlučnosti a vibrácií je prietah cesty I/66 zastavaným územím obce, ktorý spôsobuje hmotné škody na zástavbe po obidvoch stranách telesa cesty, kolízne situácie a nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľov.

Celé zastavané územie obce sa nachádza v strednom radónovom riziku (eU 63,0 %).

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- výskyt stredného radónového rizika.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je navrhnuté posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z, o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

- nízka ekologická stabilita územia homogénnej intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajiny s makroštruktúrami ornej pôdy a minimálnym podielom stabilnejších plôch, lesnej i nelesnej drevinovej vegetácie,
- distribúcia vody v území, zrýchlený odtok povrchovej vody v území počas prívateľových dažďov z makroštruktúr ornej pôdy, ktorý spôsobuje katastrofálnu eróziu a ohrozuje veľkou vodou samotné sídlo,
- brownfieldy v území, t.j. opustené a zdevastované poľnohospodárske areály v dvoch lokalitách,
- nevyhovujúca kvalita povrchovej vody v toku Štiavnica, miesto odberu Dudince ústie (pod riešeným územím),

- nevyhovujúca kvalita podzemnej vody vyhodnotené podľa objektu Hontianske Tesáre,
- hlučnosť a prašnosť z motorovej prevádzky na štátnej ceste I/66,
- plochy trvalých trávnych porastov podliehajúce sukcesným zárastom,
- ohrozenie biodiverzity a funkčnosti regionálnych a nadregionálnych prvkov ÚSES v dôsledku poľnohospodárskej a lesohospodárskej činnosti,

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

- 1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.**

Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovaného riešenia ÚPN s predpokladaným demografickým vývojom je popísaný v časti B kapitola B3.

ÚPN obsahuje riešenia, ktoré z vyššie uvedeného hľadiska so sebou prinášajú celý rad pozitívnych riešení na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

ÚPN obce neobsahuje riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, alebo narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. V kapitole B17 definuje sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa prejavia iba v etape výstavby jednotlivých objektov. Vplyv bude pôsobiť krátkodobo, lebo priestory sa v ďalšej fáze realizácie vyplnia stavebnými objektmi.

Územný plán nebude mať vplyv na geodynamické javy a geomorfologické pomery.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Navrhované riešenie nebude mať nepriaznivý vplyv na klimatické pomery. Vzhľadom na navrhované rozšírenie zelených plôch, a stromovej a krovinej vegetácie na blokoch ornej pôdy a v záhradách navrhovaných rodinných domov sa predpokladá priaznivý vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Dominantný nepriaznivý vplyv na ovzdušie má automobilová doprava a s tým súvisiaca koncentrácia prízemného ozónu.

Prevádzkovatelia objektov musia plniť povinnosti prevádzkovateľa zdroja znečisťovania ovzdušia v zmysle zákona o ovzduší a súvisiacich predpisov. Najvyššie hodnoty koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí musia byť nižšie ako sú príslušné imisné limity.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Kvalitu podzemných vôd tejto oblasti ovplyvňuje antropogénna činnosť. Prienik látok organického aj anorganického pôvodu do povrchových tokov a do podzemných vôd spôsobuje aj poľnohospodárska výroba.

Riešenie územného plánu nemá nepriaznivý vplyv na vodné toky pretekajúce riešeným územím. Rešpektuje vodný tok Štiavnice s jeho brehovými porastmi a hranicu záplavového územia.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Realizácia objektov vo väzbe na navrhované riešenie územného plánu si vyžiada minimálny záber poľnohospodárskej pôdy (0,1 ha). Počas výstavby objektov bude potrebné vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v katastrálnom území obce Terany je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je podrobne spracované v kapitole B.16.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Územný plán navrhuje rozvoj územia v zastavanom území v ktorom je dostatok voľných plôch, s výnimkou jednej prístupovej komunikácie. Realizácia navrhovaných rozvojových zámerov nebude mať vplyv na vzácne, ohrozené druhy flóry a fauny ani na ich biotopy a ich zdravotný stav.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Z hľadiska vplyvov na krajinu nie sú predpokladané významné negatívne vplyvy. Väčšina navrhovaných rozvojových lokalít je lokalizovaná v zastavanom území, dostavbou voľných parcelných prielok, dostavbou už čiastočne zastavaných ulíc, teda nedôjde k významným zmenám v štruktúre krajiny, ani jej scenériu.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

V riešenom území sa žiadne chránené územie nevyskytuje. Územím obce prebieha jeden nadregionálny biokoridor - jeho západnou časťou a jeden regionálny biokoridor - tok Štiavnica s brehovými porastmi. V trase nadregionálneho biokoridoru sú pásy stromovej vegetácie a trvalé trávne porasty a v trase regionálneho biokoridoru je obojstranná sprievodná vegetácia vodného toku Štiavnica. Riešenie územného plánu trasy biokoridorov rešpektuje a z tohto dôvodu na ne nebude mať nepriaznivý vplyv.

Na základne uvedených údajov konštatujeme, že vplyv navrhovaného rozvoja v územnom pláne obce Terany je nevýznamný.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Riešenie územného plánu nebude mať nepriaznivý vplyv na kultúrne, historické pamiatky, ani na archeologické náleziská.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Paleontologické náleziská sú zistené mimo zastavaného územia obce. Významné geologické lokality sa v riešenom území nenachádzajú.

12. Iné vplyvy.

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Predkladaná dokumentácia Návrhu územného plánu obce Terany predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu zaoberajúcu sa rozvojom územia obce. Zákon č. 50/1976 Zb., o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v § 2, ods. 1, písmeno g) stanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Vplyvy na životné prostredie a ochranu prírody a krajiny nie je možné v tejto fáze vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli

rešpektované všetky relevantné právne predpisy v oblasti zložiek životného prostredia a ochrany prírody a krajiny.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Územný plán rieši tiež zlepšenie environmentálnej situácie odstránením bodových dopravných problémov a nelegálnych skládok odpadu, rozčlenením veľkoplošných blokov ornej pôdy na menšie celky s výsadbou remízok a vytvorením medzí, zmenou orby po spádnici na orbu po vrstevnici, obnovou zaoraných priekop privádzajúcich dažďovú vodu do existujúcich poldrov, a tým zamedzenie záplav pri príválových dažďoch.

Riešené je naštartovanie ekonomického rozvoja využitím existujúcich areálov bývalého poľnohospodárskeho družstva pre rozvoj remesiel a výrobných prevádzok bez nepriaznivého vplyvu na stav životného prostredia.

Riešené je zlepšenie stavu vínnych pivníc a vytvorenie vínnej cesty Dudince - Terany - Dvorníky - Hontianske Tesáre, ktorá prispeje k rozvoju cestovného ruchu.

Osobitná pozornosť je venovaná ochrane prírody a krajiny včítane územného systému ekologickej stability.

Riešenie územného plánu rešpektuje ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov s úplne minimálnym záberom pôdy iba pre jednu prístupovú cestu k navrhovanej skupine rodinných domov. Všetky ostatné rozvojové plochy sú riešené vo vnútri hranice zastavaného územia a v parcelných prielukách.

Realizáciou navrhovaného riešenia v súčinnosti so schváleným Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja sú vytvorené predpoklady pre stabilizáciu počtu obyvateľov a zvyšovaním počtu pracovných miest v obci.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu ako aj k procesu jeho spracovania, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je Územný plán obce spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Nie je určené spracovanie iných variantov okrem nulového.

2. Porovnanie variantov.

Porovnanie je bezpredmetné, pretože neboli určené iné varianty, okrem nulového.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Proces hodnotenia vychádzal metodicky najmä zo zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Samotný Návrh územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov, krajinnoekologického plánu a zadania, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

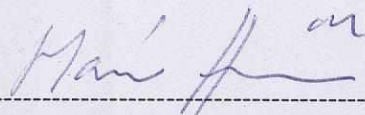
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

V dokumente sú použité údaje o intenzite dopravy a znečistení vodných tokov staršieho dáta, vzhľadom na to, že novšie neboli k dispozícii. Dokument je doplnený o zapracovanie pripomienok z prerokovania, čím sú nedostatky a neurčitosti znížené na minimum.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh územného plánu obce Terany vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Už v procese tvorby spracovatelia územného plánu hľadajú a navrhujú spôsoby riešenia problémov rozvoja územia tak, aby nedochádzalo k zhoršovaniu stavu životného prostredia a aby sa jestvujúce problémy riešili. Pri spracovaní územného plánu boli rešpektované záväzné časti ÚPN-VÚC Banskobystrického kraja v znení neskorších zmien a doplnkov. Rešpektované a premietnuté boli pripomienky občanov a dotknutých organizácií a subjektov.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

RNDr. Mária Hrnčárová
odborne spôsobilá osoba
podľa Vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z.z.

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozborý Územného plánu obce Terany, LANDURBIA B. Bystrica
- Krajinnoekologický plán obce Terany, LANDURBIA B. Bystrica
- Zadané pre Územný plán obce Terany, LANDURBIA B. Bystrica
- Rýchlostná komunikácia R3
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Terany
- Územný plán mesta Dudince
- Atlas krajiny Slovenskej republiky
- Hydroekologický plán povodia Ipľa
- Kvalita podzemných vôd na Slovensku
- Regionálny ÚSES okresu Zvolen

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Terany dňa 30.10.2017

Mgr. Iveta Gajdošová
starostka obce Terany